

NGƯỜI PHỤ NỮ TÂM HUYẾT VỚI KHOA HỌC

► PGS.TS. Đặng Thị Cẩm Hà

Viện Công nghệ sinh học, Viện Hàn lâm KH&CN Việt Nam

Kính thưa Các vị lãnh đạo Đảng, nhà nước, Quốc hội và các tổ chức đoàn thể cùng toàn thể các đại biểu và đặc biệt là chị em phụ nữ tới dự Đại hội lần này!

Trước tiên tôi thay mặt cho đông đảo chị em phụ nữ hoạt động KHCN trong cả nước và chị em phụ nữ đang nghiên cứu cơ bản và công nghệ ở Viện HLKH& Công nghệ Việt Nam xin có một vài ý kiến chia sẻ những mong muốn của chúng tôi và riêng bản thân tôi. Hy vọng là những ý kiến tôi trình bày tại đây có thể đóng góp cho đại hội về năng lực có thể tham gia của đội ngũ cán bộ KHCN trong giải quyết những vấn đề nóng hiện nay của Việt Nam ta.

Vấn đề mà tôi muốn đề cập đầu tiên ở đây là: Phụ nữ làm KHCN vừa thực hiện nhiệm vụ giống như nam giới là phải có công trình được công bố ở các tạp chí trong và ngoài nước với IF cao và phát minh, sáng chế được áp dụng vào cuộc sống, đồng thời phải nhận trách nhiệm và thực hiện thiên chức của mình đối với gia đình, con cái. Cho nên phụ nữ hoạt động trong lĩnh vực này muốn thành công phải cố gắng nhiều lần so với các lĩnh vực khác. Bởi không thể làm việc 7 giờ một ngày được. Nếu chúng ta hỏi bất cứ phụ nữ đã thành công cả về KHCN, đào tạo lớp cán bộ KHCN trẻ và để cho các con cháu của mình có thể tự hào chút ít thì tất cả đều đã và đang phải trải qua sự lao động kiên trì và bền bỉ. Nghề này đòi hỏi không chỉ sự đam mê mà trách nhiệm có thể còn cần hơn. Đặc biệt trong giai đoạn hiện nay, tại sao vậy? đơn giản là xã hội muốn phát triển bền vững khi mà biến đổi khí hậu đã thực sự làm chúng ta mất mát thiệt hại quá lớn trong năm 2016 vừa qua. Khi mà dịch bệnh liên tục làm cho chi phí đối phó ngày càng lớn, nguy hiểm hơn là đất đai cho sản xuất lương thực và thực phẩm mất dần, thoái hóa không đảm bảo cho nền nông nghiệp đủ sức cạnh tranh. Rác thải sinh hoạt không được xử lý theo đúng qui chuẩn của Việt Nam và của quốc tế, phụ phế liệu bị đốt không tái sử dụng. Nguồn tài nguyên này không chỉ đang bị lãng phí nghiêm trọng mà còn gây ô nhiễm môi trường lâu dài. Ngoài đất bị ô nhiễm thì nguồn nước uống, nước cho sản xuất bị ô nhiễm không chỉ chất độc mà nguy hiểm hơn là lạm sử dụng kích thích sinh trưởng sẽ gây mất an toàn cho chất lượng nòi giống Việt Nam. Chăn nuôi lạm dụng thuốc kháng sinh và các chất độc cộng với hoạt động chế biến cầu thả dẫn đến chất lượng thực phẩm không an toàn và tỷ lệ bệnh hiểm nghèo tăng. Nguy hiểm hơn là bệnh ung thư đã có tỷ lệ cao ngay cả ở trẻ em và ở người trẻ tuổi.

Trước tiên phụ nữ nên là người đầu tiên có thể bảo vệ gia đình mình hiệu quả nhất. Phụ nữ thực hiện công trình đã được giao rất tốt, suy nghĩ và có thể đề xuất những ý tưởng mới có tính ứng dụng thực tế thiết thực, khả thi với trách nhiệm cao hơn trong KHCN để cùng các đồng nghiệp nam nhi từng bước cải thiện những vấn đề được coi là bức xúc trước mắt và lâu dài hiện nay mà cả nước đang phải đối diện. Cá nhân tôi là người làm khoa học đã gần 42 năm suy nghĩ gì? Nhân được phát biểu tại Đại hội quan trọng này tôi xin chia sẻ các ý kiến như sau:

1. Thay vì chê bai, phê phán hãy tạo nên thói quen, động viên gia đình mình, các cháu học sinh, sinh viên thu gom rác thải hàng ngày và thực hiện 3R thật tốt. Chỗ này thật sự là cần KHCN tạo ra công nghệ bản địa và có thể nhập ngoại nhưng phải đánh giá được có hợp với Việt Nam không? và chính quyền vào cuộc để (1) tìm kiếm, chấp nhận công nghệ phân loại rác có hiệu quả, (2) để tái sử dụng, quay vòng và giảm thiểu bền vững nạm ô nhiễm này. Tạo ra rất nhiều sản phẩm mới cho cuộc sống từ rác thải sinh hoạt, phụ phế liệu nông nghiệp và chăn nuôi. Chúng ta cần có túi ni lông có khả năng phân hủy sinh học thì nhà nước và xã hội sẽ được nhờ do cùng lúc thu lại được kinh phí xử lý quá đắt đỏ hiện nay nhưng thực sự chất lượng cuộc sống và hệ lụy lâu dài sẽ vẫn tiếp tục là gánh nặng về môi trường và sức khỏe cho thế hệ sau.

2. Chúng tôi các nhà khoa học công nghệ là phụ nữ sẽ đồng hành cùng các đồng nghiệp nam giới tạo ra chuỗi các công nghệ lõi, áp dụng cùng một lúc các chuỗi công nghệ để đánh giá được chất lượng an toàn thực sự từ khâu nguyên liệu đến từng sản phẩm cuối cùng trong sản xuất các chế phẩm sạch, định hướng và tiến tới hoàn toàn hữu cơ cung cấp cho nhu cầu trong nước và xuất khẩu. Không dễ nhưng cần sự nỗ lực của nhiều người, có nghĩa là toàn xã hội. Khai thác hiệu quả nguyên liệu vô cùng phong phú bằng công nghệ cao, thông minh mà đất mẹ Việt Nam cho chúng ta để giải quyết trước mắt và lâu dài những vấn đề cốt lõi hiện nay. Tuy đã bị tàn phá nhưng may mắn tài nguyên thiên nhiên của chúng ta vẫn còn và chỉ với tinh thần dũng cảm, trách nhiệm có dòng máu Việt chảy trong mỗi chúng ta thì nhất định sẽ làm được việc này. Hãy học tập những gì mà các dân tộc khác, các nước khác đã làm được (Nhật Bản, Israel v.v.), rút kinh nghiệm hay chia sẻ với họ và cộng đồng quốc tế để chúng ta cùng họ mang lợi ích cho con cháu chúng ta nhưng không để bị lợi dụng.

3. Xây dựng mô hình thật chi tiết ở các qui mô từ nhỏ, lớn dần đến qui mô công nghiệp và kêu gọi các doanh nghiệp có tâm, có tầm, các nhà hảo tâm vì tương lai tươi sáng cho con cháu chúng ta bắt tay với các nhà khoa học công nghệ. Chúng ta cần cơ chế, chính sách và sự hỗ trợ hiệu quả của chính quyền các cấp cùng vào cuộc. Mục đích là đảm bảo sản xuất, chế biến, tiêu thụ thực phẩm, nước uống được kiểm soát thật cẩn thận đạt qui chuẩn quốc gia và quốc tế làm tăng chất lượng cuộc sống. Sâu xa hơn để làm chất lượng nôi giống được mỗi ngày được cải thiện hơn. Điều đơn giản mà ta có thể thấy ngay là để phát triển kinh tế bền vững thông qua tăng trưởng xanh như kinh tế du lịch chẳng hạn thì ngoài những cụm giải pháp khác thì ăn uống an toàn cũng là chìa khóa của tăng trưởng xanh thành công.

Xin chân trọng cảm ơn sự chú ý lắng nghe. Chúc Đại hội thành công tốt đẹp và tôi luôn tin rằng phụ nữ sẽ là người đi đầu và sẽ làm tốt nhất việc đảm bảo và từng bước cải thiện chất lượng cuộc sống để giống nôi Việt Nam ngày một tốt hơn về thể chất và tinh thần.

Xin trân trọng cảm ơn!